

Zhyliuk I. S. (2025). *Metodychni pidkhody do otsinky finansovoho zabezpechennia konkurentospro-mozhnosti rehioniv Ukrainy [Methodological ap-proaches to assessing the financial support of the competitiveness of regions of Ukraine]*. *Ekonomich-nyi prostrir*, 260, 64–73.
<https://doi.org/10.30838/EP.206.64-73>

Науковий керівник – Дорош В. Ю., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів банківської справи та страхування Луцького національного технічного університету

Стаття надійшла до редакції / Received: 05.03.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 18.03.2026
Оприлюднено / Published: 30.04.2026

УДК 332.1:330.322

JEL: L26; O18; R11

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-3-285-293>

ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЛЬВІВСЬКОЇ АГЛОМЕРАЦІЇ: ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ УМОВ ДЛЯ БІЗНЕСУ ТА ІННОВАЦІЙ*

©2026 СИНЮРА-РОСТУН Н. Р.

УДК 332.1:330.322

JEL: L26; O18; R11

Синюра-Ростун Н. Р. Підвищення інвестиційної привабливості Львівської агломерації: формування конкурентних умов для бізнесу та інновацій

У статті досліджено напрями підвищення інвестиційної привабливості Львівської агломерації як важливого чинника формування конкурентних умов для розвитку бізнесу та інновацій. Обґрунтовано сутність інвестиційної привабливості агломерації як комплексної категорії, що охоплює економічні, інституційні, інфраструктурні, соціальні та просторові компоненти розвитку територій. Визначено ключові фактори її формування, серед яких економічна концентрація, агломераційні ефекти, ефективність інституційного середовища та рівень розвитку людського капіталу. Проаналізовано сучасний стан інвестиційного клімату в Україні та виокремлено основні бар'єри для залучення інвестицій, серед яких: безпекові ризики, інституційна слабкість, нестабільність податкового законодавства та обмежений доступ до фінансових ресурсів. Водночас визначено конкурентні переваги Львівської агломерації, серед яких: вигідне географічне розташування, активна міжмуніципальна співпраця, наявність стратегічного бачення розвитку, потужний освітньо-науковий потенціал. Показано проблеми інституційного забезпечення інвестиційної діяльності на рівні агломерації, зокрема відсутність нормативно-правового регулювання, недостатня координація між громадами та нерівномірність розвитку інструментів підтримки бізнесу. Запропоновано напрями підвищення інвестиційної привабливості, серед яких: створення єдиної інвестиційної платформи; уніфікація інвестиційних паспортів; формування спільних фінансових механізмів; розвиток цифрових сервісів та інституціоналізація органів координації інвестиційної політики. Показано, що серед основних інструментів для стимулювання економічного розвитку в європейських агломераціях використовують просторово-інфраструктурні та інституційні інструменти. Доведено, що реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню цілісного інвестиційного середовища, підвищенню конкурентоспроможності громад і активізації інноваційного розвитку Львівської агломерації.

Ключові слова: агломерація; розвиток; інвестиції; конкурентоспроможність; інструменти; інституційне забезпечення.

Бібл.: 17.

Синюра-Ростун Надія Романівна – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу просторового розвитку, Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України (вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна)

E-mail: s-rodia@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1137-9370>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222709192>

UDC 332.1:330.322

JEL: L26; O18; R11

Syniura-Rostun N. R. Increasing the Investment Attractiveness of the Lviv Agglomeration: Creating Competitive Conditions for Business and Innovation

The article examines ways to increase the investment attractiveness of the Lviv agglomeration as an important factor in creating competitive conditions for business and innovation development. The essence of the agglomeration's investment attractiveness as a complex category encompassing economic, institutional, infrastructural, social, and spatial components of territorial development is substantiated. Key factors in its formation are identified, including economic concentration, agglomeration effects, the efficiency of the institutional environment, and the level of human capital development. The current state of the investment climate in Ukraine is analyzed, and the main barriers to attracting investment are highlighted, including security risks, institutional weakness, instability of tax legislation, and limited access to financial resources. At the same time, the competitive advantages of the Lviv agglomeration have been identified, including: a favorable geographical location, active inter-municipal cooperation, the presence of a strategic vision for development, and strong educational and scientific potential. Problems in the institutional support of investment activities at the agglomeration level have been highlighted, in particular the absence of regulatory and legal frameworks, insufficient coordination between communities, and uneven development of business support instruments. Directions for increasing investment attractiveness have been proposed, including: the creation of a unified investment platform; standardization of investment passports; formation

of joint financial mechanisms; development of digital services; institutionalization of investment policy coordination bodies. It has been shown that among the main instruments used to stimulate economic development in European agglomerations are spatial-infrastructure and institutional ones. It has been proved that the implementation of the proposed measures will contribute to the formation of a holistic investment environment, increasing the competitiveness of communities, and stimulating the innovative development of the Lviv agglomeration.

Keywords: agglomeration; development; investment; competitiveness; instruments; institutional support.

Bibl.: 17.

Syniura-Rostun Nadiia R. – PhD (Economics), Senior Research Fellow of the Department of Spatial Development, Institute of Regional Research named after M. I. Dolishniy of the NAS of Ukraine (4 Kozelnytska Str., Lviv, 79026, Ukraine)

E-mail: s-rnadia@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1137-9370>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222709192>

Інвестиційна привабливість – це одна із основних властивостей території, що визначає її здатність залучати інвестиційні ресурси та сприяти їх ефективному використанню для розвитку соціально-економічної сфери, інноваційних галузей і видів діяльності. Для функціональних територій, зокрема міських агломерацій, інвестиційна привабливість набуває особливого значення, оскільки стає основним чинником формування конкурентних переваг і сталого розвитку. Агломеративні утворення поєднують економічні, просторові та соціальні зв'язки між містами та громадами, що зумовлює потребу комплексного підходу до оцінювання їх інвестиційного потенціалу.

Інвестиційна привабливість агломерації визначається її здатністю забезпечувати стійкі, масштабні та довгострокові інвестиційні процеси завдяки ефектам концентрації, взаємодії та спеціалізації. Інвестиційна привабливість агломерації – це комплексна категорія, яка охоплює економічні, соціальні, інституційні та просторові компоненти розвитку територіальних громад, зокрема сукупність умов, властивостей і факторів, що визначають рівень інвестиційного інтересу потенційних інвесторів до конкретної території, її здатність залучати, утримувати та ефективно використовувати інвестиційні ресурси [1].

Львівська агломерація, як один із провідних функціональних центрів Західної України, має великий потенціал для залучення інвестицій, особливо у сфері інфраструктурних проєктів, інноваційного бізнесу та технологій. Водночас існують певні перешкоди на шляху реалізації цього потенціалу, зокрема щодо використання агломеративних ефектів, міжмуніципальної координації та інституційних механізмів співпраці.

* Роботу виконано в межах відомчої теми III-02-24 «Інституційні інструменти розвитку агломерацій в умовах війни та пов'язаного відновлення України (на прикладі Карпатського регіону)» (державний реєстраційний номер роботи 0124U001157).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання інвестиційної привабливості територій в Україні та світі широко досліджується в теоретичних і емпіричних працях. У зарубіжних дослідженнях агломеративної економіки акцент робиться на просторових ефектах концентрації бізнесу, обміні здібностями та технологіями між суб'єктами, що створює мультиплікативні переваги функціонування та розвитку агломеративних територій [2].

Вітчизняні науковці розглядають інвестиційну привабливість регіонів як сукупність внутрішніх і зовнішніх факторів: макроекономічних показників, інституційних механізмів, інноваційного потенціалу, бізнес-клімату, правового середовища тощо. У дослідженні А. Рашковського [3] фактори регіональної інвестиційної привабливості поділено на шість тематичних груп: економічні, соціально-культурні, політичні та адміністративні якості, технологічні та інноваційні, природні та імідажеві. У дослідженні Є. Гелевері та Ю. Сергієнко [4] показано, що інвестиційна привабливість регіону відіграє вагомий роль в активізації інвестиційних процесів на регіональному рівні в умовах управлінської, фінансової та регуляторної децентралізації. З. Сіриком і В. Засаднієм розвинуто розуміння специфіки агломеративних чинників у контексті глобалізаційних процесів та інтенсифікації міжрегіональної конкуренції, що стає визначальним для формування привабливого інвестиційного клімату в громадах, а також вплив агломеративних ефектів на інвестиційну активність та економічну ефективність громад [1]. О. Музиченко-Козловська на прикладі Львівської області показує необхідність стратегічного підходу до підвищення інвестиційної привабливості території з урахуванням локальних особливостей економіки, інноваційних можливостей і міжмуніципальної співпраці [5].

Невважаючи на достатньо широке висвітлення теми агломеративного розвитку, сьогодні недостатньо вивченими залишаються просторові,

інституційні та організаційні аспекти агломераційного розвитку, зокрема в частині міжмуніципальної координації щодо створення сприятливих умов для залучення бізнесу та інтегрованого інвестиційного середовища.

Метою статті є дослідження напрямів підвищення інвестиційної привабливості Львівської агломерації, що сприятимуть формуванню конкурентних умов для бізнесу.

Питання інвестиційної привабливості територій в Україні та світі широко досліджується в теоретичних і емпіричних працях. У зарубіжних дослідженнях агломераційної економіки акцент робиться на просторових ефектах концентрації бізнесу, обміні здібностями та технологіями між суб'єктами, що створює мультиплікативні переваги функціонування та розвитку агломераційних територій [2].

До основних факторів формування інвестиційної привабливості агломерації відносять:

- ✦ *економічні* – концентрація економічної активності, диверсифікація економіки, рівень продуктивності праці тощо;
- ✦ *агломераційні* – ефект масштабу та концентрації ресурсів, спеціалізація та кооперація, зниження трансакційних витрат, доступ до ринку праці та сфери послуг тощо;
- ✦ *інфраструктурні* – транспортна доступність, доступність логістичної інфраструктури, розвиток індустріальних і бізнес-парків, концентрація науково-дослідних та освітніх закладів тощо;
- ✦ *інституційні* – прозорість регуляторного середовища, ефективність управлінської координації та взаємодії, спільна інвестиційна політика та система супроводу та підтримки інвесторів тощо;
- ✦ *людський капітал* – кількість та якість робочої сили, рівень освіти тощо.

Інвестиційну привабливість формує також інвестиційний клімат, який залежить від сукупності екзогенних та ендегенних факторів, що впливають на функціонування економіки країни загалом і регіону зокрема, правову систему, політичну стабільність, конкурентоспроможність і безпеку. За оцінкою ЄВА (Європейської бізнес-асоціації), інтегральний індекс інвестиційної привабливості в Україні у 2024 р. складав 2,49 бала, у 2025 р. піднявся до 2,7 бала (з 5 можливих), водночас 59% опитаних підприємців оцінили інвестиційний бізнес скоріше сприятливим, а 20% – вкрай несприятливим. Серед **основних несприятливих факторів впливу** на інвестиційний клімат виокремлюють:

1. *Безпекові* – продовження повномасштабної війни, яка призводить до руйнування інфраструктури, втрати людських ресурсів, загострення безпекових ризиків впливає на зниження інтересу інвесторів. Понад 54% опитаних ЄВА бізнесів заявили, що зазнали збитків внаслідок бойових дій [6].
2. *Інституційна слабкість* (неефективна судова система, бюрократичні перешкоди, складність регуляторного середовища) та корупція продовжують залишатися одними із головних бар'єрів для інвесторів.
3. *Нестабільність податкової системи* – інвестори часто стикаються з нестабільністю податкового законодавства, що ускладнює довгострокове планування бізнесу. За дослідженням ЄВА, податковий індекс у 2025 р. мав негативну динаміку й опустився до показника 2,64 з 5, що на 0,21 менше, ніж у 2024 р. [7]. 36% опитаних експертів вважали, що чинний податковий режим перешкоджає розвитку бізнесу та залученню інвестицій, 43% опитаних оцінили якість податкового законодавства як неякісне, зокрема через постійні зміни, складність і протиріччя, неоднозначні положення, несправедливу правозастосовну практику [7].
4. *Енергетична криза* – забезпечення енергетичної стабільності та незалежності ускладнюються постійними ракетними обстрілами енергетичної інфраструктури. Розвиток «зеленої» енергетики стикається з труднощами через обмежене фінансування та нестабільність умов для інвесторів.
5. *Обмежений доступ до фінансових ресурсів* – високі кредитні ставки, обмеженість фінансових інструментів та валютних операцій тощо.

Разом із тим, серед факторів, що формують **інвестиційні переваги** для Львівської агломерації, можна виокремити:

1. *Територіальні* – тилове розташування Львівського регіону в безпосередній близькості до кордону з ЄС, що розширює можливості для розвитку сектора логістики та виробництва, зокрема зорієнтованого на експорт.
2. *Інституціоналізація агломераційних відносин і затвердження Стратегії у Львівській агломерації* підсилює довіру інвесторів, оскільки це сигнал зрілості та довгострокового розвитку інституцій. Наразі, на рівні агломеративного утворення, Львівська агломерація стала першою в Україні,

де було затверджено Стратегію розвитку. У Стратегії [8] окрема увага зосереджена на підвищенні інвестиційної привабливості та посиленні конкурентоспроможності шляхом формування спільної політики соціально-економічного розвитку; посиленні взаємодії між бізнесом та органами місцевої влади, що допомагатиме подоланню дисбалансів на ринку праці, підвищенню якісних і кількісних показників серед працівників.

3. *Перехід до поліцентричного розвитку*, як один із ключових напрямів Стратегії, передбачає залучення інвестицій у всі громади агломерації, що стимулюватиме місцеві органи влади працювати над створенням сприятливих умов для бізнесу шляхом розвитку інфраструктури, спрощення процедур реєстрації бізнесу та надання різного роду підтримки тощо. Крім того, важливим кроком стає інвентаризація інвестиційно привабливих майданчиків у рамках агломерації, реалізація спільних інфраструктурних рішень для їх передінвестиційної підготовки з подальшою спільною промоцією.

У межах підготовки стратегії було виокремлено перелік проектів міжмуніципальної співпраці громад у межах агломерації [9], одним із яких є створення «Мапи інвестиційної привабливості Львівської агломерації», яка покликана підвищити рівень інвестиційної привабливості громад шляхом:

- ✦ формування інтерактивної інвестиційної мапи (інтерактивної платформи з інвестиційними можливостями, інфраструктурними проектами, земельними ділянками, зонами для розвитку бізнесу тощо);
- ✦ здійснення аналізу інвестиційного потенціалу громад;
- ✦ систематизації даних про інвестиційні можливості;
- ✦ розроблення рекомендацій для органів місцевого самоврядування;
- ✦ створення інформаційного порталу та промоційних матеріалів для інвесторів;
- ✦ формування інвестиційної політики та стратегії (зокрема шляхом розробки рекомендацій щодо політики залучення інвестицій на місцевому рівні та стратегій для підтримки інвесторів у Львівській агломерації, включно зі стимулюючими заходами для розвитку ключових секторів), оцінки потреби в розвитку інвестиційної інфраструктури тощо.

Реалізація цього проекту стане першим етапом на шляху формування інвестиційної політики на рівні Львівської агломерації, допоможе підвищити конкурентоспроможність громад.

4. *Розвиток людського капіталу*, що є ключовим фактором інноваційного розвитку, конкурентоспроможності, сталого економічного зростання. Львів, як потужний освітньо-науковий центр з розвинутою університетською екосистемою, здатен формувати кваліфіковані кадри для сфери ІТ, інженерії, економіки та креативних індустрій тощо. Наприклад, Львівський ІТ-кластер сприяє розвитку стартапів, експорту технологічних послуг і міжнародної співпраці, що стимулює залучення талановитих фахівців і формування інноваційного потенціалу, необхідного для розвитку агломерації.
5. *Участь у міжнародних форумах і партнерствах* (Metrex, членство ORU Fogar, саміт міст, обміни досвідом з європейськими регіонами), що розширює можливості для залучення міжнародних партнерів та грантового фінансування. Наприклад, для Львівської агломерації членство в Metrex [10] – це доступ до європейських практик управління агломераціями шляхом адаптації європейських стандартів просторового планування та розвитку інфраструктури, а також можливість участі у спільних дослідних проектах. Участь у ORU Fogar [11] надає можливість представлення інтересів регіону на міжнародному рівні, доступу до глобальних ініціатив сталого розвитку, обміну досвідом між регіонами щодо економічної трансформації, децентралізації та інновацій, формування іміджу Львівської агломерації як активного європейського суб'єкта регіональної політики.

Разом із тим, повноцінній реалізації інвестиційного потенціалу Львівської агломерації перешкоджають:

- ✦ *Відсутність нормативно-правового поля функціонування агломераційних утворень в Україні загалом, зокрема розподілу повноважень агломераційних об'єднань і механізмів міжбюджетної взаємодії.*

Практична взаємодія серед членів Львівської агломерації реалізується через статутні документи асоціації та угоди між її учасниками, які визначають «спільні проекти» і механізми їх фінансування, а також процедури ухвалення рішень та взаємодії органів місцевого самоврядування без делегування їм додаткових державних повноважень чи створення спеціального окремого бюджету агломерації (повноваження та ресурси залишаються на рівні громад – учасниць угоди).

- ✦ *Відсутність інституційного забезпечення супроводу інвестиційного процесу на рівні агломерації.*

На рівні органів місцевого самоврядування членів агломерації функціонують окремі фінансово-економічні відділи, у функції яких включено залучення та супровід інвестиційних проектів. Агломерація є асоціацією органів місцевого самоврядування, що координує спільні проекти та сприяє економічному розвитку загалом, але не виступає безпосереднім інвестиційним агентом для всього регіону, натомість акцент робиться на створення сприятливого інвестиційного середовища, поширення найкращих практик і взаємодію між громадами для реалізації спільних ініціатив, включно з економічними проектами та залученням коштів донорів чи гранти через міжнародні програми та партнерства. На рівні Львівської агломерації інституційне забезпечення інвестиційного процесу забезпечується здебільшого через структури місцевого самоврядування окремих громад – членів агломерації. Наприклад, на рівні Львівської міської ради діє Управління інвестицій та проектів (Investment Office) [12] – структурний підрозділ, який займається залученням і супроводом українських та іноземних інвестицій, підтримкою інвестиційної привабливості міста, координацією реалізації великих проектів та співпрацею з інвесторами. У Пустомитівській територіальній громаді розроблено інвестиційний паспорт із переліком інвестиційних можливостей для потенційних інвесторів, також функціонує Інвестиційна рада [13]. Взаємодія в інвестиційній сфері між громадами агломерації потребує створення офіційного формату співпраці, зокрема шляхом створення, наприклад, спільної Інвестиційної ради.

- ✦ *Різноманітність форматів інвестиційних паспортів* (не всі громади, що входять до Львівської агломерації, мають структуровані інвестиційні паспорти на своїх офіційних сайтах, серед тих, що є у вільному доступі, існують суттєві відмінності як за змістом, так і за рівнем уніфікованості).

Найчастіше громади агломерації для надання доступу до інвестиційної інформації використовують дашборди [14] (наприклад, Городоцька, Бібрська, Новояричівська та інші). Підвищення інвестиційної привабливості в межах агломерації потребує: створення єдиної Карти інвестиційних можливостей агломерації, проведення інвестиційного зонування території, підготовки уніфікованих інвестиційних паспортів та ГІС-метаданих, запуск платформи моніторингу реалізації спільних інвестиційних проектів тощо.

- ✦ *Політична складність узгодження інтересів та пріоритетів, що посилюється нерівномірним соціально-економічним розвитком громад агломерації та спричиняє формування конкуруючих, а не взаємоузгоджених позицій щодо залучення інвестицій.*

Реалізація спільних проектів вимагає від органів місцевого самоврядування ефективної співпраці над узгодженням спільних цілей за умов різного соціально-економічного потенціалу, що політично ускладнює процес формування єдиної позиції щодо інвестиційної політики всередині агломерації.

Підвищення інвестиційної привабливості Львівської агломерації потребує комплексного використання низки інструментів. Наразі, на рівні агломеративного утворення Львівська агломерація стала першою в Україні, де було затверджено Стратегію розвитку Львівської агломерації. У Стратегії [8] окрема увага зосереджена на підвищенні інвестиційної привабливості та посиленні конкурентоспроможності шляхом формування спільної політики соціально-економічного розвитку; посиленні взаємодії між бізнесом та органами місцевої влади, що допомагатиме подоланню дисбалансів на ринку праці, підвищенню якісних і кількісних показників серед працівників. Крім того, важливим кроком стає інвентаризація інвестиційно привабливих майданчиків у рамках агломерації, реалізація спільних інфраструктурних рішень для їх передінвестиційної підготовки з подальшою спільною промоцією.

Наразі місто Львів як основний центр агломерації залишається також головним драйвером у формуванні бізнес-клімату, центром ділової активності, підприємництва та інноваційного потенціалу Львівської області. Місто має найбільш розвинуті інструменти підтримки бізнесу – інвестиційні департаменти, участь у міжнародних проектах, активна інвестиційна політика та структуровані програми розвитку. Серед усіх 12 громад агломерації бізнес-клімат формується не лише на рівні окремої громади, а й у контексті агломеративної стратегії, формування та реалізації спільних проектів та міжмуніципальної співпраці. Учасники «Львівської агломерації» працюють над створенням умов для економічної співпраці, спільного залучення інвестицій, доступу до грантів та міжнародних партнерств, що підсилюватиме привабливість громад. Поки що певною перешкодою стає недоступність розгорнутих даних на рівні кожної з громад. Інвестиційні паспорти для кожної громади не завжди знаходяться у відкритому доступі, тому конкретні показники про умови ведення бізнесу, податки, земельні ділянки, стимулюю-

вання підприємництва тощо доступні частково, що підкреслює необхідність продовжувати розробку не лише інвестиційних паспортів, але і відкритої інформаційної політики. Таким чином, бізнес-клімат у Львівській агломерації формується через загальну стратегію економічного розвитку, інвестиційні ініціативи та міжмуніципальну співпрацю, головним чином координовану асоціацією.

На рівні окремих громад, що входять до Львівської агломерації, інструменти підтримки бізнес-клімату не є достатньо розвинутими та включають інформацію про місцеві податки та збори (на офіційних сайтах усіх громад оприлюднені рішення рад про ставки (земельний податок, податок на нерухомість, єдиний податок, туристичний збір тощо). Окремі спеціальні пільги для інвесторів публічно задекларовані не в кожній громаді.

Інституційна підтримка інвестора більш розвинутою є у Львівській громаді (функціонує профільний департамент, інвестпортал, супровід інвестора [15]). В інших громадах інституційна підтримка обмежується здебільшого інформаційними розділами на офіційних сайтах громад, інвестиційним паспортом (за наявності) та контактами відповідальних осіб.

Індустріальні парки/промзони: офіційно заявлені та структуровано представлені – насамперед у Львові; в інших громадах інформація обмежується переліками вільних ділянок/об'єктів.

Програми підтримки малого та середнього підприємництва затверджені у Львові – міські програми (відшкодування відсотків за кредитами, ваучерна підтримка, підтримка агропромислового комплексу тощо). На рівні Львівської міської територіальної громади присутня практика використання фінансових інструментів підтримки бізнесу, яка може бути імплементована (за наявності ресурсів) на всю агломерацію (серед таких інструментів – компенсація відсотків за кредитами; інструмент ваучерної підтримки для бізнесу, зокрема за такими напрямками: виставкова діяльність (для підтримки участі в міжнародних бізнес-заходах), енергозбереження, для ветеранів/ок та їхніх родин, на проекти подвійного призначення, маркетинговий ваучер на розвиток, інвестиційний ваучер, на інноваційну розробку, ваучер на відновлення, грантовий ваучер, ваучер на БПЛА/БПЛАК, компенсаційний ваучер тощо). В інших громадах присутня підтримка ні рівні інформаційного супроводу про державні та донорські інструменти (єРобота, гранти, міжнародні програми) підтримки бізнесу.

Актуальною для агломерації є розробка та реалізація програми розвитку місцевих товаровиробників громад агломерації, яка б сприяла наро-

щенню виробничих потужностей та розширенню ринку збуту продукції.

Створення агломераційного бізнес-інкубатора є перспективним інструментом стимулювання економічного розвитку Львівської агломерації [16]. Такий проект сприятиме розвитку підприємництва, підтримці інноваційних стартапів та підвищенню інвестиційної привабливості громад. Агломераційний бізнес-інкубатор – це перспективний центр розвитку інновацій, платформа співпраці громад та інструмент економічного зростання регіону. Фактично він має потенціал для формування єдиної інноваційної екосистеми агломерації, що поєднуватиме науку, бізнес і місцеве самоврядування, а реалізація проекту дозволить створити нові стартапи, збільшити кількість підприємств, підвищити інноваційну активність громад, залучити інвестиції, створити нові робочі місця.

Отже, бізнес-клімат Львівської агломерації характеризується нерівномірністю інституційної підтримки бізнесу серед громад, зокрема місто Львів має найрозвиненішу систему підтримки бізнесу (департаменти, інвестиційні портали, індустриальні парки, інструменти тощо) та обмеженим використанням інструментів підтримки бізнесу іншими громадами, які здебільшого пропонують окремі земельні ділянки для інвесторів або обмежуються консультаційною підтримкою для участі у грантових програмах.

До заходів удосконалення інституційного забезпечення бізнес-клімату в межах агломерації слід віднести:

- ✦ *уніфікацію та консолідацію інвестиційних паспортів у єдиний агломераційний інвестиційний каталог, які сприятимуть підвищенню прозорості інвестиційної інформації, що дозволить інвесторам отримувати повну та структуровану інформацію про всі громади агломерації, спрощення пошуку інвестиційних можливостей для потенційних інвесторів; формування спільної інвестиційної політики шляхом координації інвестиційної діяльності громад; посилення міжнародної промоції агломерації шляхом використання каталогу під час інвестиційних форумів, міжнародних виставок, переговорів з інвесторами тощо;*
- ✦ *спільні фінансові механізми.* Створення агломераційного інвестиційного фонду як механізму співфінансування спільних проєктів, що наповнюватиметься пропорційно із внесків громад, донорської та державної підтримки;

- ✦ *інституціоналізація інвестиційного офісу агломерації*. Створення постійного офісу агломерації для підготовки великих інвестиційних проектів і координації донорської допомоги, координація підготовки інвестиційних паспортів для донорів і інвесторів;
- ✦ *розвиток цифрових сервісів та прозорості*. Створення платформи для моніторингу проектів, відкритих даних та електронної участі громадян.

Досвід функціонування європейських агломерацій показує, що серед основних інструментів для стимулювання економічного розвитку використовують [17]:

- ✦ *просторово-інфраструктурні* – комплексне просторове планування, транспортну інтеграцію, індустріальні та інноваційні парки;
- ✦ *інституційні інструменти* – агломераційні ради, спеціалізовані агенції економічного розвитку, економічні ради та партнерства тощо. Наприклад, у Верхньосілезькій-Загленбській агломерації (Катовіце, Польща) використовують Програму Фонду солідарності як механізм підтримки економічного розвитку, спрямований на компенсацію диспропорцій у соціально-економічному розвитку міст і муніципалітетів шляхом фінансової підтримки інвестиційних проектів.

Інституційна підтримка бізнесу також надається Сілезьким центром підприємництва (допомога в залученні фінансування та навчання), Пакетом молодих підприємців (допомога молодим засновникам компаній), а також Mine of Startups («Шахта стартапів»), яка була визначена як смарт-спеціалізація регіону. У Кракові Асоціація відповідає за підвищення конкурентоспроможності та підтримку підприємництва та інновацій, доступність людських ресурсів для ринку праці тощо. У Амстердамі функціонують дві агенції, що підтримують економічний розвиток: Амстердамська економічна рада, яка сприяє зв'язкам бізнесу, наукових інституцій та органів влади, і Компанія регіонального розвитку. Орган управління метрополії представляє адміністративну сторону в економічній політиці, координуючи обидві агенції. Основними інструментами, що використовуються для стимулювання економічного розвитку, є інституційна підтримка, орієнтована на підвищення привабливості регіону для туризму та інвесторів, моніторинг економічних активностей, лобювання залучення ресурсів від національного уряду.

В агломерації Гельсінкі-Уусімаа (Фінляндія) відсутній спеціальний орган, що відповідає за економічний розвиток, натомість розбудова під-

приємницького та інноваційного потенціалу регіону відбувається шляхом використання програмних інструментів. Зокрема, регіональна програма спрямована на розбудову підприємницького та інноваційного потенціалу шляхом зростання експорту, підприємницької активності в циркулярній економіці, залученні міжнародних інвестицій тощо [17]. У агломерації Роттердам – Гаага (Нідерланди) створюють дорадчі комітети для Управління економічним кліматом – бізнес-локації (*Economic Business Location Climate*). Керівний комітет з питань економічного бізнес-клімату розробляє проекти, які сприяють посиленню економіки шляхом стимулювання зайнятості, підвищення привабливості агломерації, інновацій та ринку праці. Агломерація зосереджується на співпраці між органами влади, освітніми інституціями та бізнесом. Крім того, серед напрямів роботи – реалізація проектів підтримки муніципалітетів у допомозі малому та середньому бізнесу в цифровізації, створенні лабораторії для досліджень і співпраці із навчальними закладами, територіальному розміщенні компаній тощо. Агломерація має повноваження у сферах розвитку економіки та бізнесу, а також громадського транспорту та доріг. Транспортний сектор фінансується з національного бюджету, а економічний розвиток – муніципалітетами [17, с. 12, 23].

Створення сприятливого бізнес-клімату в межах Львівської агломерації сприятиме послабленню релокації бізнесу, активізації інвестиційної діяльності, розвитку підприємництва, створенню нових робочих місць, підвищенню фінансової спроможності громад і загальному підвищенню рівня соціально-економічного розвитку регіону. Реалізація відповідних політик та інструментів економічного стимулювання дозволить сформувати конкурентоспроможну економічну систему агломерації та забезпечити сталий розвиток територій. Інвестиційна привабливість України сьогодні – це один із головних показників того, наскільки ефективно працює економіка держави, оскільки інвестиції мають велике значення для сталого економічного розвитку та стабільності країни. Вони є джерелом не лише капіталу, але й нових технологій, управлінського досвіду тощо. Крім того, іноземні інвестиції впливають і на будь-який суб'єкт підприємницької діяльності, оскільки це визначає перспективи його розвитку, фінансову стійкість і конкурентоспроможність на ринку. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Сірик З. О., Засадній В. Л. Теоретичні засади дослідження агломераційних чинників інвестицій-

- ної привабливості громад. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9. № 1. С. 302–309.
DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-51>
2. Qiu L. Coupling Coordinated Development among Digital Economy, Regional Innovation and Talent Employment: a case study of Hangzhou Metropolitan Circle. China. 2023.
DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2310.19008>
 3. Raszkowski A. Selected aspects of investment attractiveness of regions. *ACC Journal*. 2013. Vol. 2(B). P. 116–126. URL: https://www.researchgate.net/publication/292135126_ons
 4. Гелеверя Є. М., Сергієнко Ю. І. Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 111–117.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-111-117>
 5. Музиченко-Козловська О. В. Підходи до формування стратегії підвищення інвестиційної привабливості регіону (на прикладі Львівської області України). *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*. 2022. Т. 6. № 2. С. 41–55.
DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2022.02.041>
 6. Інвестиційна привабливість України: індекс інвестиційної привабливості України 2024. *European Business Association*. 2024. URL: <https://eba.com.ua>
 7. Податковий індекс 2024. *European Business Association*. 2024. URL: <https://eba.com.ua>
 8. Стратегія розвитку Львівської агломерації до 2027 року. Львів, 2023. URL: <https://lvivagglomeration.org.ua>
 9. Каталог проектів міжмуниципальної співпраці громад Львівської агломерації. Львів, 2024. С. 8. URL: <https://lvivagglomeration.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/catalog-proektiv.pdf>
 10. Network of European Metropolitan Regions and Areas (METREX). URL: <https://www.eurometrex.org>
 11. Organization of Regions United / Forum of Global Associations of Regions (ORU Fogar). URL: <https://www.oru-fogar.org>
 12. Інвестиційний портал міста Львова. URL: <https://investinlviv.com/ua/>
 13. Інвестиційний паспорт Пустомитівської територіальної громади (2021). URL: https://ppv.net.ua/uk/works_categories/analytical-studies/works/investment-passport-pustomyty
 14. Інвестиційні об'єкти Городоцької територіальної громади. URL: https://horodok-rada.gov.ua/index.php/ova_sev/investytsiyni-ob-iekty/
 15. Центральний хаб підприємництва Львова. URL: <https://www.cpp.lviv.ua/>
 16. Каталог проектів міжмуниципальної співпраці громад Львівської агломерації. Львів, 2024. URL: <https://lvivagglomeration.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/catalog-proektiv.pdf>
 17. Врядування у європейських агломераціях/метрополіях. Центр експертизи доброго врядування. 2022. URL: <https://rm.coe.int/1680aef40a>

REFERENCES

- European Business Association. (2024). *Podatkovi indeks 2024* [Tax index 2024]. <https://eba.com.ua>
- European Business Association. (2024). *Investytsiina pryvablyvist Ukrainy: indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy 2024* [Investment attractiveness of Ukraine: investment attractiveness index of Ukraine 2024]. <https://eba.com.ua>
- Heleveria Ye. M. & Serhienko Yu. I. (2020). *Investytsiina pryvablyvist rehioniv yak osnova staloho rozvytku krainy* [Investment attractiveness of regions as a basis for sustainable development of the country]. *Biznes Inform*, 4, 111–117.
<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-111-117>
- Investytsiini obiekty Horodotskoi terytorialnoi hromady* [Investment objects of the Horodok territorial community]. https://horodok-rada.gov.ua/index.php/ova_sev/investytsiyni-ob-iekty/
- Investytsiyni pasport Pustomytivskoi terytorialnoi hromady* [Investment passport of the Pustomyty territorial community]. 2021. https://ppv.net.ua/uk/works_categories/analytical-studies/works/investment-passport-pustomyty
- Investytsiyni portal mista Lvova* [Investment portal of the city of Lviv]. <https://investinlviv.com/ua/>
- Kataloh proektiv mizhmunitsypalnoi spivpratsi hromad Lvivskoi ahlomeratsii* [Catalog of projects of intermunicipal cooperation of communities of the Lviv agglomeration]. Lviv, 2024. <https://lvivagglomeration.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/catalog-proektiv.pdf>
- Muzychenko-Kozlovska O. V. (2022). *Pidkhody do formuvannia stratehii pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti rehionu (na prykladi Lvivskoi oblasti Ukrainy)* [Approaches to the formation of a strategy for increasing the investment attractiveness of the region (on the example of the Lviv region of Ukraine)]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha»*. Seriya «Problemy ekonomiky ta upravlinnia», 2(6), 41–55.
<https://doi.org/10.23939/semi2022.02.041>
- Network of European Metropolitan Regions and Areas (METREX). <https://www.eurometrex.org>
- Stratehiia rozvytku Lvivskoi ahlomeratsii do 2027 roku* [Strategy for the development of the Lviv agglomeration until 2027]. Lviv, 2023. <https://lvivagglomeration.org.ua>
- Organization of Regions United / Forum of Global Associations of Regions (ORU Fogar). <https://www.oru-fogar.org>
- Qiu L. (2023). *Coupling Coordinated Development among Digital Economy, Regional Innovation and Talent Employment: a case study of Hangzhou Metropolitan Circle*. China.
<https://doi.org/10.48550/arXiv.2310.19008>

Raszkowski A. (2013). Selected aspects of investment attractiveness of regions. *ACC Journal*, 2(B), 116–126. https://www.researchgate.net/publication/292135126_ons

Siryk Z. O. & Zasadnyy V. L. (2024). Teoretychni zasady doslidzhennia ahlomeratsiinykh chynnykiv investytsiinoi pryvablyvosti hromad [Theoretical foundations of the study of agglomeration factors of investment attractiveness of communities]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, 1(9), 302–309. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-51>

Tsentr ekspertyzy dobroho vriaduvannia. (2022). *Vriaduvannia u yevropeiskykh ahlomeratsiinykh/metropoliinykh* [Governance in European agglomerations/metropolises]. <https://rm.coe.int/1680aef40a>
Tsentralnyi khab pidpriemnytstva Lvova [Central entrepreneurship hub of Lviv]. <https://www.cpp.lviv.ua/>

Стаття надійшла до редакції / Received: 28.02.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 13.03.2026
Оприлюднено / Published: 30.04.2026